

NA SLOVÍČKO

Naši učitelia tak, ako ich nepoznáte! Tentokrát s **Alicou Virdzekovou**

Ako ste sa dostali k učiteľstvu?

Možno sa to niektorým bude zdať čudné, ale od detských rokov som chcela učiť a byť učiteľkou. Menili sa iba predmety, ktoré som chcela študovať. Mala som veľmi rada chémiu, ale nakoniec moje kroky po absolvovaní strednej školy viedli na Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave. Všetci ma poznajú ako učiteľku dejepisu, ale vyštudovala som najskôr slovenčinu a poľštinu. Až potom som 5 rokov pokračovala v ďalšom štúdiu dejepisu na mojej alma mater v Bratislave a následne som si urobila doktorát.

Ako čerstvá absolventka univerzity som nastúpila učiť do Gymnázia v Rajci. Začiatky mojej pedagogickej praxe boli náročné, denne som dochádzala takmer 50 km denne, na každú hodinu bolo treba mať podrobnú prípravu, takže som chodievala spať okolo 1-2 v noci a ráno som vstávala o piatej

Ako najradšej trávite voľný čas?

Voľný čas je to, čo občas nemám. To neznamená, že nemám žiadne záľuby a záujmy, tých mám veľa. Od útlého detstva milujem knihy. Moji rodičia nám vždy kupovali knihy. Bez kníh pre mňa neexistovali ani narodeniny, ani Vianoce. Podobnú tradíciu sme zaviedli pri našej dcére a teraz aj pri vnúčatách. Láska ku knihám vo mne zostala doteraz.

hodine. Aj po rokoch rada spomínam na obdobie strávené v Gymnáziu v Rajci. Malý, ale dobrý kolektív, veľa aktivít a dobrá atmosféra. Od septembra roku 2000 učím v Gymnáziu, Varšavská cesta v Žiline. Aj tu som si rýchlo zvykla a zacyklila som sa do pracovného procesu, výuky, ale aj mimoškolských aktivít. Často hovorím, že učiteľ, ktorý odučí v školstve 30 a viac rokov, môže robiť od upratovačky po ministra všetko.

Nie ste tak trochu “workoholička”?

Mnohí o mne hovoria, že som workoholička a že bez práce neviem existovať. Asi majú trochu pravdu, ale tak som bola vychovaná a zodpovednosť, pracovitosť, cieľavedomosť a česťnosť mi zostali celý život. Rada robím práce so študentmi, na rôzne dejepisné súťaže. Najmä tie, v ktorých spracúvajú spomienky ľudí, ktorí prežili holokaust alebo osudy bývalých politických väzňov. Skúmam a zisťujem informácie v archívoch a vediem svojich študentov. Cítim určitú zodpovednosť za to, aby tieto príbehy boli zachované pre nasledujúce generácie, aby sa z nich dokázali poučiť a aby sa tieto temné obdobia našej histórie viac neopakovali.

Človek by si mohol myslieť, že ste nezastaviteľná :-)

Patrím ku generácii, ktorá má bohaté skúsenosti, ale nikdy nemala také možnosti ako majú terajší mladí ľudia. Pre nás nebolo samozrejmé mať počítač a vedieť na ňom robiť. Ale keď sa veľmi chce, všetko sa dá, aj zvládnuť práca na počítači či tvorba prezentácií. Veľa som toho prežila, ale napriek tomu sa necítim stará. Veď vek je iba číslo! Poznám mnoho oveľa mladších ľudí, ktorí sú vyhorení vo svojich 30-40 rokoch, znudení životom. Ja slovo nuda vo svojom slovníku nemám. Čo budú títo ľudia robiť, keď budú mať 50 a viac? Kým človek trénuje svoj mozog a má záujem niečo robiť, nie je to s ním také zlé.

Čím Vás zaujali predmety, ktoré vyučujete?

Mám rada históriu, jej tajomstvá, ale hlavne súvislosti dejinného vývoja a to, čo z histórie vyplýva pre našu súčasnosť i budúcnosť. Nie nadarmo sa hovorí, že ten, kto nepozná minulosť, je odsúdený ju prežiť nanovo. Keď sa pozriete na súčasné dianie okolo nás, musíte mi dať za

Akú literatúru čítate najradšej?

Okrem odbornej literatúry mám rada klasikov, historickú beletriu, spoločenské romány a diela, ktoré zachytávajú medziľudské vzťahy. Bolo obdobie, keď som čítala veľa detektívok, mojím obľúbeným autorom bol Dick Francis.

Máte vzťah aj k hudbe a umeniu?

S literatúrou je spätá aj hudba a divadlo. Mám rada klasickú hudbu, ale aj opery a operety. Prednosť dám Mozartovi alebo Strausovi pred Bachom. Z ľahších žánrov mám rada staršie slovenské a české pesničky, ale aj trampské, ktoré sa hrávali na rôznych akciách či na školských výletoch. Doteraz mám rada skladby skupiny Beatles. Obdivujem tých, čo vedia hrať na hudobný nástroj a spievať, žiaľ, ja nemám vôbec hudobný sluch.

Keď mám možnosť a čas, navštevujem galérie a najmä divadelné predstavenia, a to nielen v Žiline. Niekedy som veľmi sklamaná, nie zo stvárnenia či hereckých výkonov, ale z vulgárneho vyjadrovania. Na modernom stvárnení klasických hier, a to nehovorím o hrách zo súčasnosti, mi prekáža vulgárny slovník, ktorý tam vôbec nemusí byť. Do divadla som prišla kvôli zážitku, nie nadávkam, ktoré sú v dnešnej dobe všade okolo nás.

pravdu. Žiaľ, ako keby človek bol nepoučiteľný. Preto je dôležité učiť sa a poznať dejiny. Potom vás ťažko bude niekto presviedčať o akejsi pseudo pravde.

Prečo sú “Vaše” predmety dôležité?

Všetky predmety, ktoré sa vyučujú vo všeobecnevzdelávacej škole, sú pre študentov, ktorí v tejto škole študujú, dôležité. Samozrejme, každý sme iný a máme rôzne koníčky. To sa často odzrkadľuje na záujme o ten-ktorý predmet. Je potrebné, aby naši študenti mali prehľad tak z prírodovedných, ako aj zo spoločenskovedných predmetov. To hovorím aj študentom, keď sa neradi učia dejepis a zdá sa im, že ho v živote nebudú potrebovať, že raz budú úspešnými lekármi, inžiniermi či umelcami, budú sa zúčastňovať na rôznych podujatiach a konverzovať o rôznych témach. A tí, ktorí nezískali práve na strednej škole základy všeobecných poznatkov, o čom sa budú baviť? O počasí?

Prečo je vzdelanie dôležité?

Človek patrí do druhu homo sapiens sapiens. Od iných živočíšnych druhov sa líši práve tým, že myslí, dokáže sa učiť a poznávať svet. A tu mu pomáha vzdelanie. Koľko ľudí by vedelo písať, čítať, stať sa významnými osobnosťami vedy a kultúry, keby neexistovala škola, ktorá poskytuje vzdelanie, a učitelia, ktorí sú tými kormidelníkmi, ktorí úspešne dokážu žiakov previesť cez všetky úskalía školského systému? To, že skončíme strednú či vysokú školu, neznamená, že sa viac nebudeme vzdelávať. Je to celoživotný proces a pri súčasnom rýchlom rozvoji spoločnosti a vied to ani nemôže byť ináč. Celoživotné vzdelávanie musíme brať nie ako nejakú ďalšiu záťaž, ale ako proces, v ktorom sa niečo nové naučíme a nezostaneme zabrzdení na úrovni rokov, keď sme končili strednú či vysokú školu.

Sú veci, ktoré by ste ešte chceli dosiahnuť / zažiť?

Hovorím svojim žiakom, aby sa učili cudzie jazyky, bez ich znalosti sa v súčasnom svete nedá existovať. Moja generácia sa povinne učila ruštinu, mohli sme si vybrať nemčinu alebo angličtinu, ale učila sa hlavne gramatika, nie konverzácia. Čo z toho, že si vypýtam po nemecky kávu, keď nerozumiem predavačke, čo mi odpovie. Toto by som chcela zmeniť, naučiť sa cudzí jazyk, ale pri mojom rýchlom spôsobe života sa to asi nepodarí.

Každý človek má svoje sny, ktoré by chcel, aby sa mu splnili. Jedným z tých mojich je navštíviť zámky na rieke Loira vo Francúzsku, ktoré obdivujem iba vo filmoch a na obrázkoch. Takýchto miest, ktoré by som chcela vidieť na vlastné oči a vychutnať si ich čaro, je však viac.

Čo o Vás naši študenti nevedia?

Je veľa vecí v živote ľudí, o ktorých iní vedia iba málo. To isté platí aj o nás učiteľoch vo vzťahu k žiakom. Platí to aj o mne. Málokto vie, že som si

Čo by ste na vzdelávacom systéme zmenili?

Za mojej pedagogickej kariéry sa uskutočnilo množstvo reforiem vzdelávacieho systému. Často to boli reformy pre reformy. Určite, viaceré zmeny boli potrebné a vyžiadala si ich doba a jej rýchly rozvoj. A stále je čo meniť a upravovať. Kam nás to dovedie, to si netrúfam povedať. Môžem iba dúfať, že sa zvýši úroveň nášho školstva, viac sa bude rozvíjať kritické myslenie a väčší dôraz sa bude klásť na prepojenie teórie a praxe. A tiež urobiť takú reformu, v ktorá by dávala väčší priestor na komunikáciu a diskusiu.

Aké chyby robia podľa Vás študenti?

Myslím si, že terajší študenti majú obrovské možnosti, žiaľ, nie všetci ich dokážu využiť, čo je veľká škoda. Ponúkame možnosť zapojiť sa do rôznych súťaží, napísať rôzne práce na dané témy, odprezentovať výsledky svojej práce či zúčastniť sa rôznych akcií, ako sú projekty, prednášky, besedy či divadelné predstavenia. Študenti si neuvedomujú, že toto všetko je skúsenosť, ktorú môžu využiť aj v ďalšom štúdiu a v živote. Nielen corona prispela k narušeniu sociálnych vzťahov, k zhoršeniu komunikácie medzi žiakmi, ale aj žiakmi a učiteľmi. Žiaci si musia uvedomiť, že existujú hranice, ktoré by pri komunikácii nemali prekročiť. Bez moderných technológií si nevieme predstaviť svoj život. Častokrát však virtuálny svet nahrádza ten reálny a prebudenie býva často kruté.

Egocentrizmus (na svete som len ja a nikto iný)

Možno sa pozerám na viacerých študentov kriticky, keď ich nazvem egocentrikmi, čím myslím „ja na svete a nikto iný“. Ide o sebecké správanie jednotlivcov, ktorí sa dívajú iba na seba a svoje záujmy. Zdá sa mi, ako keby sa pomaly vytrácela spolupatričnosť, empatia vo vzťahu k druhým. Občas mi vyrazia dych otázky: A čo za to? Prečo ja? Ako keby sme nemohli urobiť niečo len preto, že nás o to niekto požiadal.

(Ne)dodržiavanie termínov

Ďalšou Achilovou pätou našej mládeže je dodržiavanie termínov. Tomuto slovu ako keby niektorí nerozumeli. Pre mňa je napr. termín streda do 20,00 úplne jasný: dovtedy musím niečo dokončiť, napísať, odovzdať. Poznajú svoje práva, ale nie povinnosti. Ale takto to v živote nefunguje.

urobila kurz cvičiteľ a turistiky a veľmi rada som s manželom pomáhala značkovat turistické chodníky najmä v Malej Fatre.

Na strednej škole som končila prírodovednú vetvu štúdia, čo znamenalo povinnú maturitu z matematiky. Doteraz mám rada čísla, ale problémom sú pre mňa mená. Láska k číslam ma doviedla k finančnému sprostredkovaniu a mám urobené skúšky zo všetkých 6 sektorov pre finančné sprostredkovanie, registrovaných v NBS. Mám rada výzvy a nové podnety, ktoré môžem potom realizovať. A asi som nielen vytrvalá, ale aj trochu tvrdohlavá - veď mojím znamením je škorpión.

Dopočul som sa, že máte radi turistiku a hory

Hovorí sa, že láska aj hory prenáša. Mňa vzťah s mojím priateľom, neskorším manželom, doslova na tieto hory vyniesol. Začala som aktívne chodiť na turistiku, naše spoločné dovolenky sme trávili na horách, najmä vo Vysokých Tatrách, Roháčoch či pri spoznávaní iných krásnych miest, ktoré sú na Slovensku. Mojou láskou sú aj hrady a zámky, ktoré rada spoznávam a obohacujem si vedomosti o históriu, späť práve s týmito miestami. Na našom síce malom, ale krásnom Slovensku máme množstvo miest a pamiatok,

Podvody

Aj dištančné vzdelávanie prispelo k tomu, že umožnilo mnohým pomôcť si poznámkami, internetom apod., aby mali dobré známky a pokoj od výčitiek rodičov. Musia si uvedomiť, že za svoje správanie, naučenie-nenaučenie sa na písomku či odpoveď, musia brať zodpovednosť. Nenaučil som sa, nemôžem dostať dobrú známku. Nie výhovorka - bola ťažká písomka. Pamätajte si, že všetko sa vám vráti, či to dobré, alebo to zlé.

“Gulášový efekt”

Učenie na poslednú chvíľu, pred písomkou. A potom na písomke viem, že som to niekde videl, len neviem kde a o čom to bolo. Je už málo takých, ktorí sa učia pre vedomosti, nie pre známky.

St'ážovanie sa na druhých (najmä na učiteľov)

Mnohým chýba sebareflexia, zamyslenie sa nad tým, čo som preto urobil - neurobil, nie zvaľovať vinu na druhých.

Dodržiavanie základných pravidiel slušnosti, ako je pozdrav či čarovné slovíčka prosím a ďakujem.

Samozrejeme, toto sa netýka všetkých študentov a chvalabohu, je ešte stále v našej škole veľa študentov, ktorí naplňajú motto nášho gymnázia: Prichádza talent, odchádza osobnosť. Veď keby takí neboli, ťažko by sme dosiahli skvelé výsledky v rôznych súťažiach či testovaniach.

Je niečo, čo by ste poradili svojmu mladšiemu ja?

Keby som sa mohla stretnúť so svojím mladším ja a dať mu rady do života, asi by som mu odporučila, aby sa viac pozeralo na seba a na svoje záujmy. Veď málokto si váži prácu a čas, ktorý mu ten druhý venuje. Je to akési samozrejmé.

Čo by ste študentom / mladým ľudom poradili?

Študentom chcem povedať iba toľko, aby využili každú príležitosť, ktorú dostanú, či už v osobnom, alebo pracovnom živote, aby dakedy neľutovali premárnené šance. Možno už druhú šancu nedostanú.

ktoré si zalúžia, aby ich poznali nielen cudzinci, ale aj jeho obyvatelia a hlavne mladšie generácie, ktoré sa nadchýňajú inými krajinami a svoju domovinu vôbec nepoznajú.

Jeden koníček ste predsalen ešte nespomenuli ...

Tí, ktorí ma poznajú, vedia, že mojím koníčkom od jari do jesene je moja záhradka - aby som to upresnila - moje kvetinky, ktorých mám veľa druhov a ktoré ma tešia. Je to pre mňa relax, to, čo mi pomáha „vyčistiť hlavu“. Známa mi raz povedala, že z práce v záhrade ma bolí chrbát a som unavená, relaxovať sa dá aj ináč. A z opravovania písomiiek, príprav na vyučovanie a sedení pri počítači ma chrbát nebolí?

To, že niečo neviem a nie som si istý, či to zvládnem, nezistím, kým to nevyskúšam. Nepýtam sa žiakov, keď im ponúkam zapojenie sa do rôznych súťaží, či to vedia, ale či to chcú robiť. Veď aby sme im to ukázali a pomohli im, na to sme tu my, učitelia. Je dobrý pocit vyhrať, ale dôležitejšie je zapojiť sa a prekonať svoju pohodlnosť, komfortnosť. Vždy sa niečo nového naučíme, čo neskôr zúročíme v ďalšom živote. Dôležité je nevzdávať sa, vytrvať a dotiahnuť veci dokonca. Rozvíjame nielen svoje vedomosti a zručnosti, ale aj svoju osobnosť a charakterové vlastnosti. A povedať, že nemôžem robiť nič naviac, lebo nemám čas, je obyčajný alibizmus. Pretože keď mi na niečom záleží, dokážem si rozdeliť čas. Vždy je to o tom, aké mám priority a ciele, ktoré chcem dosiahnuť.

Verím, že naši absolventi budú šíriť dobré meno školy, v ktorej študujú či študovali a nezabudnú ani na tých, ktorí ich učili a snažili sa im odovzdať nielen vedomosti, ale z nich aj vychovať ľudí, ktorí sú čestní, empatickí, tolerantní a ktorí majú aj iné hodnoty, ako sú peniaze a osobný prospech.

A čo Vaša rodina?

Mojou „srdcovou záležitosťou“ sú naše vnúčatá. Máme staršiu Lindu a dvojčatá-Lilianku a Lukáša. Dcéra študovala v Brne a tu si aj našla partnera a založila rodinu, takže ich nevidím „naživo“ tak často, ako by som chcela. Chvalabohu, nech žije moderná technika, ktorá nám umožňuje denne sa vidieť a spolu komunikovať.

